

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January -2026

Course : MASKT
Subject Code : MASKT-07
Subject Name : અલંકારશાસ્ત્ર અને મુદ્રારાક્ષસ

Date : 22/02/2026
Time : 11:30am to 01:45pm
Duration : 02.15 Hours

Max. Marks : 70

- પ્રશ્ન-1 (અ) નીચે આપેલ શ્લોકનું ભાષાંતર કરો. (કોઈ પણ બે) 10
1. શૃણોત્વાર્યઃ। અસ્તિ તાવદહમાર્યેણ પૌરજનચરિત્રદર્શને નિયુક્ત, તતઃ પરગૃહપ્રવેશે
પરસ્યાનાશઙ્કનીયેન અનેન યમપટેન આહિણ્ડમાનો, મણિકાર શ્રેષ્ઠિચન્દનદાસસ્ય ગૃહં
પ્રવિષ્ટોઽસ્મિ તત્ર યમપટં પ્રસાર્ય પ્રવૃત્તોઽસ્મિ ગીતાનિ ગાતુમ્ ।
2. કૌલૂતશ્ચિત્રવર્મા, મલયનરપતિઃ સિંહનાદો નૃસિંહઃ, કાશ્મીરઃ પુષ્કરાક્ષઃ, ક્ષતરિપુમહિમા
સૈન્ધવઃ સિન્ધુષેણઃ।
મેઘાક્ષઃ પશ્ચમોઽસ્મિન્ પૃથુતુરગબલઃ પારસીકાધિરાજો, નામાન્યેષાં લિખામિ ધ્રુવમહમધુના
ચિત્રગુપ્તઃ પ્રમાઘી ॥
- અથવા
1. ષાણક્યે અકરુણે, સહસા શબ્દાયિતસ્યાપિ જનસ્ય ।
નિર્દોષસ્યાપિ શઙ્કા, કિં પુનર્મમ જાતદોષસ્ય ॥
2. વિક્રાન્તૈર્નયશાલિભિઃ સુસચિવૈઃ શ્રીર્વક્રનાસાદિભિઃ નન્દે જીવતિ યા તદા ન ગમિતા સ્થૈર્ય
ચલન્તી મુહુઃ।
સામેકત્વમુપાગતાં દ્યુતિમિવ પ્રહ્લાદયન્તીં જગત્ કશ્ચન્દ્રાદિવ ચન્દ્રગુપ્તનૃપતેઃ કર્તું વ્યવસ્યેત્
પૃથકાઃ॥
- (બ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે સસંદર્ભ સમજાવો. 04
1. તે ભૃત્યા નૃપતેઃ કુલત્રમિતરે સમ્પત્સુ ચાપત્સુ ચ્ચ।
3. એષ ખલ્વન્યભક્તાનાં હરતિ જીવિતં પરિસ્ફુરન્તમ્॥
4. મારયતિ સર્વલોકં યસ્તેન યમેન જીવામઃ ॥
2. કાશ્મીરઃ પુષ્કરાક્ષઃ, ક્ષતરિપુમહિમા સૈન્ધવઃ સિન્ધુષેણઃ।
- પ્રશ્ન-2 રસના અંગો વિશે વિસ્તારથી સમજાવો 14
- અથવા
- આચાર્ય ભરતમુનિની રસવિચારણા.
- પ્રશ્ન-3 રૂપકના પ્રકારો જણાવો. 14
- અથવા
- દ્રશ્યકાવ્ય વિશે સમજાવો.
- પ્રશ્ન-4 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે) 14
1. આચાર્ય દંડી
2. આચાર્ય રુદ્રટ
3. પદ ઔચિત્ય
4. કાવ્યપ્રકાશ ઉલ્લાસ

1. ભરતમુનિ મુજબ રસના કેટલા પ્રકારો છે?
 (A) 8 (B) 9 (C) 6 (D) 12
2. શૃંગારરસનો સ્થાયિભાવ કયો છે?
 (A) ક્રોધ (B) ભય (C) હાસ (D) રતિ
3. સાત્ત્વિક ભાવ કેટલા છે?
 (A) 3 (B) 9 (C) 6 (D) 8
4. લક્ષણામૂલા ધ્વનિના કેટલા પ્રકાર છે?
 (A) 2 (B) 3 (C) 1 (D) 5
5. અભિધાના કેટલા પ્રકાર છે?
 (A) 3 (B) 4 (C) 2 (D) 5
6. આચાર્ય કુન્તકે કોને પ્રાણ રસ કહ્યો છે?
 (A) રસ (B) અલંકાર (C) ધ્વનિ (D) વક્રોક્તિ
7. પદ પરાર્ધ વક્તાના ભેદ કેટલા છે?
 (A) 8 (B) 4 (C) 3 (D) 2
